

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми «ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОГРАМИ СУЧАСНИХ
ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР»

Виконав: студент 2 курсу групи FKS1-M19z
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
Шевчук Артем Сергійович
Керівник: Боднар А.О., кандидат
педагогічних наук, старший викладач
Рецензент: Прозар М.В., кандидат наук з
фізичного виховання та спорту, доцент

Кам'янець-Подільський - 2020 рік

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ПРОГРАМИ СУЧАСНИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР.....	7
1.1. Сучасний олімпійський рух як системне явище	7
1.2. Фактори, що здійснюють вплив на олімпійську програму	9
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	17
2.1. Методи дослідження.....	17
2.2. Організація дослідження.....	19
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР	21
3.1. Економічні та політико-ідеологічні фактори формування програми Олімпійських ігор.....	21
3.2. Емансипація жінок як фактор формування програми Олімпійських ігор	40
3.3. Міжнародні спортивні федерації.....	49
3.4. Розвиток спорту в сучасному світі.....	57
3.5. Формування політики МОК у відношенні олімпійської програми	63
3.6. Обговорення результатів дослідження	76
ВИСНОВКИ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

- МОР – Міжнародний олімпійський рух;
МОК – Міжнародний олімпійський комітет;
МСФ – Міжнародна спортивна федерація;
НОК – Національний олімпійський комітет;
ОКОІ – Організаційний комітет олімпійських ігор;
ООН – Організація Об'єднаних Націй;
НКЗ – неофіційний командний залік;
ТБ – телебачення;
ЗМІ – засоби масової інформації;
МОА – Міжнародна олімпійська академія;
ІВГА – Міжнародна Світова Асоціація Ігор;
ГАМСФ – Генеральна асоціація міжнародних спортивних федерацій
ІТФ – Міжнародна федерація тенісу;
ІВФ – Міжнародна федерація важкої атлетики;
АІБА – Міжнародна асоціація любительського боксу;
ІСФ – Міжнародна федерація лижного спорту;
МЖСФ – Міжнародна жіноча спортивна федерація;
ФІЖ – Міжнародна федерація гімнастики;
ФІТ – Міжнародна федерація з стрибків на батуті;
ФІФА – Міжнародна федерація футболу;
ФІНА – Міжнародна федерація водних видів спорту;
СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік;
ТОП – Міжнародна олімпійська рекламно-спонсорська програма;
О – олімпійський;
П – показовий;
вс – вільний стиль;
н/сп – на спині;

ВСТУП

Актуальність теми. Програми Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор є одним з важливих компонентів олімпійського спорту, від якого залежить популярність Олімпійських ігор їх привабливість для Національних Олімпійських комітетів, Міжнародних спортивних федерацій, представників засобів масової інформації і структур бізнесу. Розповсюдженість різних видів спорту в світі, кошти, що виділяються на їхній розвиток знаходяться в прямій залежності від присутності цих видів спорту в олімпійській програмі [40; 54; 64; 86].

Політика формування олімпійської програми в діяльності Міжнародного олімпійського комітету чітко не визначена. Як показав аналіз, протягом всієї історії олімпійського спорту програма розвивалась у значній мірі стихійно, і під впливом різних факторів.

Програма Олімпійських ігор на всіх етапах розвитку олімпійського спорту визначалась дією як зовнішніх факторів, що виражають інтереси представників різних сфер, взаємодіючи з олімпійським спортом, так і внутрішніх факторів, що відбивають інтереси представників власне сфери Олімпійського спорту.

На початку ХХ століття не було суворих принципів формування програм Олімпійських ігор. У зв'язку з цим у програму часто-густо включались види спорту, які були мало розповсюджені у світі, залучали малу кількість учасників змагань.

Однак поступово МОК сформував критерії для включення виду спорту та окремих дисциплін у програму Олімпійських ігор. Довгий період діяло правило Олімпійської Хартії, згідно якого у програму Олімпійських ігор мали бути включені види спорту, що визнані МОК у якості Олімпійських і розповсюджені не менш, як у 40 країнах трьох континентів серед чоловіків і

в 25 країнах двох континентів серед жінок.

Збільшення кількості НОК, які визнані МОК і беруть участь в Олімпійських іграх, а також прагнення обмежити розширення програми Олімпійських ігор змусило МОК виробити жорсткі критерії для включення видів спорту в програму Ігор.

Включення виду спорту у програму Олімпійських ігор змушує МСФ прагнути визнання своїх видів у якості олімпійських. МОК визнав у якості Олімпійських такі види спорту, як акробатика, спортивне орієнтування, софтбол, тхеквондо, жіночу боротьбу, тощо. Але ще 29 визнаних МОК Міжнародних спортивних Федерацій наполягають включити свої види спорту в програму Олімпійських ігор.

Актуальність проблеми, недостатня її науково-теоретична розробленість і зумовили вибір теми дипломної роботи «Тенденції розвитку програми сучасних Олімпійських ігор».

Об'єкт дослідження – програма Олімпійських ігор як система, що відображає різні сторони Олімпійського руху і суспільного життя.

Предмет дослідження – структура і зміст програми Олімпійських ігор, а також фактори, що впливають на її розвиток.

Мета дослідження – визначити особливості формування програми Олімпійських ігор і виявити тенденції та перспективи її розвитку.

Завдання дослідження:

1. Зробити ретроспективний аналіз становлення і розвитку програми сучасних Олімпійських ігор.

2. Визначити фактори, що впливають на зміни в програмах Олімпійських ігор.

3. Виділити періоди розвитку олімпійської програми відповідно до факторів, що впливали на її формування.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження: аналіз і узагальнення спеціальної літератури і документальних джерел; історичні: історико-

логічний, конкретно-історичний, порівняльно-історичний, ретроспективний; системно-функціональний аналіз; методи математичної статистики.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні матеріалів при визначенні стратегії розвитку олімпійського руху спортивними організаціями України, при читанні курсів історії фізичної культури, олімпійського спорту, а також в системі підвищення кваліфікації спеціалістів в галузі фізичного виховання і спорту.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження узагальнено й висвітлено у науково-практичній конференції студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2019-2020 н.р. Тема доповіді: «Аналіз становлення і розвитку програми сучасних Олімпійських ігор» (м. Кам'янець-Подільський 23 вересня 2020 року)

Публікації. Зміст дослідження висвітлено у публікації «Аналіз становлення і розвитку програми сучасних Олімпійських ігор» у збірнику наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Випуск 14.

Структура і об'єм дипломної роботи. Дипломна робота виконана на 95 сторінках і складається з переліку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, висновків і списку використаної літератури. Дипломна робота ілюстрована 8 таблицями і 2 рисунками.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз літературних джерел показав, що програма Олімпійських ігор є одним з найважливіших компонентів олімпійського спорту, від якого залежить популярність Олімпійських ігор, їхня привабливість для Міжнародних спортивних федерацій, Національних олімпійських комітетів, представників засобів масової інформації і структур бізнесу, що обумовлюють перспективи розвитку міжнародного олімпійського руху і спорту у світі. Саме програма Олімпійських ігор визначає стратегію розвитку спорту в більшості країн і сприяє створенню відповідної системи фінансування олімпійських видів. При аналізі спеціальної літератури не виявлено робіт, що містять системні дослідження олімпійської програми.

2. Програма Олімпійських ігор на всіх етапах розвитку олімпійського спорту визначалася дією як зовнішніх факторів, що виражають інтереси представників різних сфер, взаємодіючих з олімпійським спортом, так і внутрішніх факторів, що відбивають інтереси представників власне сфери олімпійського спорту.

До зовнішніх факторів відносяться: політика країн, що використовує спорт для демонстрації своїх досягнень, економічні фактори, які пов'язані з використанням сфери олімпійського спорту представниками структур бізнесу, інтереси засобів масової інформації, а також загальносвітові тенденції і явища, зокрема емансипація жінок. До внутрішніх – політика Міжнародного олімпійського комітету, позиції його президентів, діяльність Міжнародних спортивних федерацій і Національних олімпійських комітетів, зацікавлених у просуванні визначених видів спорту, дисциплін і видів змагань.

3. До основних факторів, що обумовлюють зміни в олімпійській програмі, відносяться:

- діяльність МОК, яка спрямована на збереження і подальший

розвиток олімпійського руху;

- виникнення і розвиток видів спорту у світі;
- відповідність виду спорту чи його дисципліни Олімпійській Хартії;
- активна діяльність МСФ з просування своїх видів спорту, дисциплін чи видів змагань в олімпійську програму;
- економічні потреби МОК, його партнерів з олімпійського руху і структур бізнесу;
- підвищення ролі жінок у суспільному житті і розвиток жіночого спорту у світі;
- погляди і практична діяльність президентів МОК;
- дії деяких членів МОК у відповідності зі своїми інтересами (політико-ідеологічними, економічними);
- діяльність організаційних комітетів Олімпійських ігор з просування нового виду спорту;

4. Протягом всієї історії сучасного олімпійського спорту представлені вище фактори впливали на формування програми Олімпійських ігор. З переважного впливу окремих факторів можна виділити періоди розвитку олімпійської програми:

- перший період (1896-1912 р.), у якому програма Ігор Олімпіад у значній мірі визначалася політикою організаційних комітетів Олімпійських ігор і особисто президента МОК – П'єра де Кубертена;
- другий період (1912-1952 р.), у якому визначальними факторами були політика МОК і діяльність МСФ;
- третій період (1952-1980 р.) характеризується посиленням впливу політико-ідеологічних факторів на формування програми Олімпійських ігор, подальшим розвитком і упорядкуванням процесів формування олімпійської програми, що відбувалися в другий період, розширенням жіночої частини олімпійської програми;
- четвертий період (1980 р. – теперішній час) визначається

впливом комерціалізації спорту (перевага віддається видам спорту, більш привабливим у комерційному відношенні); інтенсивними процесами емансипації, характерними для останньої чверті ХХ ст. і розвитком жіночого спорту у світі.

5. Сучасна програма Ігор Олімпіад викликає ряд протиріч, пов'язаних зі збільшенням числа номерів програми й обмежених термінів проведення Ігор; включенням у жіночу олімпійську програму видів спорту, що ведуть до порушення не тільки здоров'я, але й естетичних принципів, традицій, що існують у деяких країнах-учасницях олімпійського руху.

6. У найближчі 3-4 олімпійські цикли варто очікувати:

- включення в програму зимових Олімпійських ігор нових видів змагань у видах спорту, що вже є присутніми у програмі;
- включення в олімпійську програму жіночих видів змагань у видах спорту, що вже присутні в програмі Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор;
- включення в програму Ігор Олімпіад і зимових Олімпійських ігор видів спорту, висунутих Міжнародними спортивними федераціями й організаційними комітетами Олімпійських ігор, привабливих у комерційному відношенні, популярних у світі і таких, що не суперечать Олімпійській Хартії.
- виключення з програми Ігор Олімпіад видів змагань, а можливо, також дисциплін і видів спорту, непривабливих у комерційному відношенні для МОК, структур бізнесу і телебачення, малопривабливих для глядачів, популярність, яких у світі знижується.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акчурин Р. К., В. А. Юрченко Новый взгляд на противоборство двух социальных систем в олимпийском движении. Олимпийское движение и социальные процессы : сб. науч. материалов междунар. конф. СПб., 1994. С. 62-65.
2. Афанасьев В. Г. Научное управление обществом : Опыт системного исследования. Изд. 2-е, доп. Москва : Политиздат, 1973. 394 с.
3. Барни Р. Н., Булатова М. М. Эйвери Брэндедж : справедливый регент МОК, великий консерватор и последний из любителей. Наука в олимпийском спорте. 1997. № 2. С. 77.
4. Бугреев А. Н. Концептуальные основы олимпизма. Олимпийское движение и социальные процессы : материалы IX Всерос. науч.-практ. конф. «Олимпийское движение и социальные процессы». 1-3 дек. 1999 г. Москва. М. : Советский спорт, 1999. – С. 31.
5. Бугреев А. Н. Нравственно-этическое кредо олимпизма. Олимпийское движение и социальные процессы : материалы VI Всерос. науч.-практ. конф., посвященной 100-летию современных Олимпийских игр. Омск : СибГАФК, 1995. С. 9.
6. Бугреев А. Н. Олимпийское движение как общечеловеческая ценность. Олимпийское движение и социальные процессы : материалы Всесоюз. науч.-практ. конф. 18-19 сент. 1990 г. Смоленск : СГИФК, 1991. С. 26.
7. Визитей Н. Н. Физическая культура и спорт как социальное явление : философские очерки. Кишинев : Штиинца, 1986. 164 с.
8. Гуськов С. И., Мичуда Ю. П. Олимпийский маркетинг : вчера, сегодня, завтра. Наука в олимпийском спорте. 1997. №1(6). С. 41-46.
9. Гуськов С. Майкл Килланин. Наука в олимпийском спорте. 1998. №1. С. 59.

10. Гуськов С. И., Гуськов С. С. Телевидение и спорт. М. : Полиграф-сервис, 2000. 334 с.
11. Гуськов С. И. Проблемы олимпийского движения и олимпийская хартия. Новое мышление и олимпийское движение. Материалы Всесоюз. науч. симпоз. «Международное олимпийское движение : проблемы и тенденции развития на современном этапе; 11-13 мая 1989 г., Рига / ВНИИ физ. Культуры Москва. Знание, 1990. С. 110-122.
12. Гуськов С., Хуссам М. ТВ и спортивная политика. Спорт для всех – 1999. №3-4. С. 12-15.
13. Жмарев Н. В. Системный подход и целевое управление в спорте. Київ : Здоров'я, 1984. 144 с.
14. Истягина-Елисеева Е. А. Женская эмансипация как фактор развития международного физкультурно-спортивного движения. 1860-1920 гг. (исторический аспект). Теория и практика физической культуры. 2000. № 6. С. 9.
15. Ковальченко И. Д. Математические методы в социально-экономических и археологических исследованиях. Москва : Наука, 1981. 416 с.
16. Ковтун Н. В., Столяров Г. С. Загальна теорія статистики : курс лекцій. Київ : Четверта хвиля, 1996. 144 с.
17. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта. Москва : Радуга, 1982. 284 с.
18. Ландри Ф. Рост монополизации успеха на Олимпийских играх. Международное спортивное движение. 1988. № 5. С. 23.
19. Лекарска Н. По някои проблеми на олимпийската програма. Несебър. 1984. С. 25-34.
20. Майорова Л. В. Олимпизм и политика. Олимпийское движение и социальные процессы : сб, науч. материалов Междунар. конф. СПб., 1994. С. 65-68.
21. Международные федерации по олимпийским видам спорта. Спорт за

рубежом. 1987. № 23. С. 15.

22. Международные федерации, руководящие олимпийскими видами спорта. Спорт за рубежом. 1981. № 7. С. 13.

23. Мельникова Н. Ю. Некоторые аспекты женской олимпийской программы. Проблемы истории физической культуры и спорта. Москва, 2-4 окт. 1986 г. : Тез. Всесоюз. науч. конф. Москва, 1986. С. 166-167.

24. Мельникова Н. Ю. Основные тенденции развития олимпийской программы по женским видам спорта. Государство, спорт и мир : тез. докл. Всесоюз. науч. конф. Москва., 1988. С. 253-254.

25. Мельникова Н. Ю. Генезис и перспективы женской олимпийской программы (13.00.04) : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук. Н. Ю. Мельникова. ГЦОЛИФК. Москва, 1990. 17 с.

26. Мельникова Н. Ю. К вопросу об эволюции женской олимпийской программы : тр. ученых ГЦОЛИФКа : 75 лет : Ежегодник. Москва., 1993. С. 52 - 57.

27. Мельникова Н. Ю. К вопросу об отношении МОК и других международных спортивных организаций к участию женщин в Олимпийских играх. Всесоюз. науч.-практ. конф. «Олимпийское движение и социальные процессы». Омск, 1995. С. 22.

28. Мельникова Н. Ю. Эволюция женской олимпийской программы. Теория и практика физической культуры. 1999. №6. С. 33-36.

29. Миллер Д. Олимпийская революция : олимпийская биография Хуана Антонио Самаранча : пер. с англ. Москва : Физкультура и спорт. 1995. 382 с.

30. Мичуда Ю. П. Экономические предпосылки развития международного олимпийского движения в XXI веке. Наука в олимпийском спорте. 2001. №2. С. 104-108.

31. Мишев Д. Запознайте се с олимпийците. София, 1980. 273 с.

32. Неверкович С. Д., Шустин Б. Н. Тенденции развития олимпийского спорта. В НИИФК. Научные труды 1996 г. Москва, 1997. С. 212-217.

33. Новое в олимпийских правилах. 1981. №21 С. 13-14.
34. Олешко В., Томашевский В. Игры XXVII Олимпиады 2000 в Сиднее (статистические материалы). Наука в олимпийском спорте. 2000. №5. С. 55-102.
35. Отстоять чистоту олимпийских взглядов. Спорт за рубежом. 1984. №11. С. 4.
36. Олимпийские игры будущего. Какими им быть? Олимпийская панорама. 1985. № 1. С. 29-32.
37. Олімпійська Хартія. Київ. : Олімпійська література, 1999. 96 с.
38. Петровский В. В., Драгунов Л. А. Олимпийский спорт и политика в деятельности Анри де Байе-Латура. Наука в олимпийском спорте. 1995. №2(3). С. 16.
39. Петровский В. В., Матвеев С. Ф. Юханнес Зигфрид Эдстрём у руля МОК : в годы войны, мира и «холодной войны». Наука в олимпийском спорте. 1996. № 1(4). С. 18.
40. Платонов В. Н., Гуськов С. И. Олимпийский спорт. Т. 1. Київ. : Олимпийская литература, 1994. 496 с.
41. Платонов В. Н. Жизнь Пьера де Кубертена и олимпийские идеалы : взгляд сквозь призму столетия. Наука в олимпийском спорте. 1995. №1(2). С. 19.
42. Платонов В. Н., Петровский В. В. Олимпийский спорт как система знаний и сфера деятельности. Наука в олимпийском спорте, 1995. №2(3). С. 31-36.
43. Платонов В. Розы и шипы олимпийской революции Хуана Антонио Самаранча. Наука в олимпийском спорте. 1999. № 1. С. 6.
44. Платонов В. Н., Гуськов С. И. Олимпийский спорт. Т. 2. Київ : Олимпийская литература, 1997. 384 с.
45. Платонов В. Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Київ : Олимпийская литература, 1997. 584 с.
46. Политические игры. Спорт за рубежом. 1985. № 21. С. 13.

47. Политология. Энциклопедический словарь. Москва : Московский коммерческий университет, 1993. С. 115.
48. Пономарев Н. И. Опыт системного анализа спорта. Теория и практика физической культуры. 1977. № 2. С. 50-56.
49. Попова Н. Взаимоотношения Международного олимпийского комитета, международных спортивных федераций и национальных олимпийских комитетов. Проблемы олимпийского движения. София, 1977. С. 213-225.
50. Президенти Міжнародного олімпійського комітету. Життя та діяльність. За заг. ред. М. М. Булатової. Київ : Олімпійська академія України, 2001. 216 с.
51. Проблемы истории физической культуры и олимпийского спорта. Всесоюз. симпозиум, 21-22 мая 1981 г., Львов. Москва, 1981. 131 с.
52. Пьер де Кубертен. Олимпийские мемуары. Пьер де Кубертен. Київ. : Олимпийская литература, 1997. 180 с.
53. Речь Килланина на X олимпийском конгрессе в 1973 г. Международное спортивное олимпийское движение. 1991. №4-5. С. 47-76.
54. Смирнов В. 203... 237... 257... Что дальше? Олимпийская панорама. 1989. № 1. С. 30-32.
55. Советский энциклопедический словарь. Москва: Сов. энциклопедия, 1979. С. 452, 481, 1041, 1226.
56. Степовой П. С. Спорт и общество : некоторые методологические и социальные проблемы. Тарту : Тартуский гос. ун-т, 1972. 224 с.
57. Степовой П. С. Спорт – политика – идеология. Москва : Физкультура и спорт, 1984. 128 с.
58. Суник А. Б. Идеи Кубертена и современность. Олимпийское движение и социальные процессы : материалы Всесоюз. науч.-практ. конф., 18-19 сент. 1990 г. Смоленск : СГИФК, 1991. С. 43.
59. Томашевський В. В. Олімпійська програма і політика. Збірник наукових статей в галузі фізичної культури та спорту. Львів, 1999. С. 58-61.

60. Томашевський В. Вплив економічних чинників на формування програм олімпійських ігор. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2000 №1. С. 115-120.
61. Томашевський В. В. Олімпійська програма і Міжнародні спортивні федерації. Теорія і методика фізичного виховання. 2000. № 2-3. С. 129-132.
62. Хавин Б. Н. Все об олимпийских играх : справочник. Москва : Физкультура и спорт, 1979. 608 с.
63. Хавин Б. Проблемы, мнения, перспективы. Спорт за рубежом. 1981. № 13. С. 3.
64. Хроника. Международное спортивное движение. 1988. №2. С. 7.
65. Хроника. Международное спортивное олимпийское движение. 1990. №3 С. 5.
66. Хуссам М. Олимпийские игры и телевидение. Наука в олимпийском спорте. 1999. № 1. С. 118.
67. Черняк Ю. И. Простота сложного. Москва : Знание, 1975. 204 с.
68. Шаронова О. Н. Проблемы женского спорта в олимпийском движении (исторический аспект). Олимпийское движение и социальные процессы : материалы Всесоюз. науч.-практ. конф. 1991. С. 106-114 с.
69. Шитова Н., Сузикова Т., Коротаева Н. Экономическое обоснование олимпийского движения. Олимпийское движение и социальные процессы : материалы IX Всерос. науч.-практ. конф. «Олимпийское движение и социальные процессы». 1-3 дек. 1999 г., Москва. Москва : Советский спорт, 1999. С. 308.
70. Шустин Б. Перспективы развития олимпийского спорта. Молодежь – наука – олимпизм. Международный форум. Москва, 1998. С. 277-279.
71. Шустин Б. Тенденции развития олимпийского спорта. Олимпийское движение и социальные процессы : материалы IX Всерос. науч.-практ. конф. «Олимпийское движение и социальные процессы». 1-3 дек. 1999 г. Москва. Москва : Советский спорт, 1999. С. 311-313.

72. Энциклопедия современного олимпийского спорта. Київ: Олимпийская литература, 1998. 600 с.
73. Ядов В. А. Методология и процедуры социологических исследований. Тарту, 1968. 66 с.
74. Berlioux M. Sport, women, volence. 1983 №6. P. 373.
75. Berlioux M. The Olympic saga from a feminine point of view. Rep. of the 25 Sess. of the International Olympic Academi. Athenes, 1985. P. 156-165.
76. Chappelt J-L. The Olympic programme for women. Olympic message. – 1985. – № 12. – P. 27–34.
77. Csanadi A. Sports programme of the modem Olympic games // Seventeenth Session of the International Olympic Academy. Athens, 1978. P. 104. 115.
78. Decisions of the 101st Session. Olympic Review. 1993. N. 312 P. 413.
79. Diem L. Olympic sports for women in declaration. Rep. of the Fourth Sess. of the International Olympic Academi.– Athenes. 1964. P. I 15-119.
80. Flying laboratory operational soon . Olympic Review. 1990. N. 267. P. 7.
81. Folders E. Women at the Olympics – A Historical Survey of Physical Education for Women. Fourth Session of the International Olympic Academy. Athenes, 1964. P. 105.
82. Fuller L. Olympic access for women. Continental sport. 1987. № 36. P. 26-27.
83. Gueorguiev N. Analyse du programme Olympique 1896–1996. Lausanne: Musee Olympique, 1995. P.7-9, 10-152.
84. Kluka D. Women, sport and position. Olympic Review. 1993. N. 307. P. 199.
85. Kruger A. Forgotten Decisions: The IOC on the Eve of World War I. Olympica: The International Journal of Olympic Studies. 1997. Vol. 6. P. 93.
86. LandryF., Yerles M. 1894–1994: The International Olympic Committee–one hundred years. Vol. 3. Lausanne : IOC, 1997. P. 142-175.
87. Leigx M. The evolution of women's participation in the Summer Olympic

games. 1900–1948. Ohio. 1974. P. 374.

88. Lekarska N. The Olympic programme in the period between the 10-th and the 11 Congresses. Bulletin of Bulgarian Olympic Committee. 1972. Nb 143 P. 49.

89. Lekarska N. Problems of the Olympic programme // Twenty-fourth Session of the International Olympic Academy. – Lausanne: IOC. – 1984. – P. I 83–192.

90. Lekarska N. Problems of the Olympic programme. Twenty-seventh Session of the International Olympic Academy. Lausanne: IOC, 1987. P. 93-99.

91. Lekarska N. The entry marathon of the second sex. Olympic Review–1990. N. 275–276. P. 456-458.

92. Lennartz K., Schantz A. 1894–1994: The International Olympic Committee – one hundred years. Vol. 2. Lausanne: IOC, 1995. P. 232–240.

93. Lyberg W. The IOC Sessions 1894–1955. The NOC of Sweden – 1989. 318 p.

94. Lyberg W. The IOC Sessions 1956–1988. The NOC of Sweden. 1989. 390 p.

95. Lyberg W. Faburous 100 Years of the IOC-Facts-figures-and much, much more. Lausanne: IOC, 1996. P. 101-106, 403-405.

96. Macintosh D., Hawes M. The IOC and the World of Interdependence. Olympica: The International Journal of Olympic Studies. 1992. Vol. 1 P. 41.

97. Marketing Fact File. Lausanne: IOC, 2000. 208 p.

98. Marketing Matters. The Olympic Marketing Newsletter.– Lausanne : IOC. 1995. No 6. 12 p.

99. Marketing Matters. The Olympic Marketing Newsletter. Lausanne : IOC, 1999. No 15-16 p.

100. Metheny E. Sports and the Feminine Image. Fourth Session of the International Olympic Academy. Athens, 1964. P. 101-104.

101. Meuret J.-L. International sports federation and the Olympic movement // Olympic Congress. Losanne : IOC, 1994. P. 27-30.

102. Minutes of the 53rd Session in Sofia of the International Olympic Committee, Hotel Balkan, September 23rd to September 28th, 1957. Bulletin du Comite International Olympique 1958. N. 61. P. 71-78, 423, 45-46.
103. Minutes of the 64th Session of the IOC. Bulletin du Comite International Olympique. 1966. N. 95. P. 79-93.
104. Minutes of the meeting of the IOC commission for the Olympic programme – Lausanne: IOC, 1983. 62 p.
105. Minutes of the meeting of the inner commission for the Olympic programme.– Lausanne: IOC, 1984. 16 p.
106. Mitchell S. Women's Participation in the Olympic Games 1900– 1926./ Journal of Sport History. 1977. Vol. 4, No. 2. P. 208-228.
107. Modern Pentathlon. Budapest, 1999. P. 15-18.
108. Pound W. The commercialization of sport: dilemma or deliverance? Olympic Congress of centenary. 1994. P. 9-11.
109. Recognized organizations. Olympic Review. 1989. P. 162.
110. Samaranch H.A. Editorial. Olympic Review. 1996. N. 8-9. P. 3.
111. Smith R. Olympic baseball goes from strength to strength. Olympic Review 1990 N. 273. P. 341-345.
112. Taekwondo, an Olympic sport for the year 2000. Olympic Review. 1994. N. 323. P. 475-477.
113. The IOC Executive Board met on 19th and 20th June. Olympic Review, 1993 N. 309-310 P. 301.
114. Vershoth A. 1984 – an Olympiad for women. Olympic message. 1982. / Vol. P. 26.
115. Welch P. Admission to the programme: a privilege earned, not given. Olympic Review. P. 332-337.